

Informacje na temat środków bezpieczeństwa i sposobu postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1. Nazwa operatora i adres zakładu oraz nazwa i adres siedziby spółki

Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym wchodzi w skład Zespołu Baz Paliw Nr I należącego do Operatora Logistycznego Paliw Płynnych Sp. z o. o., ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock, tel.: 24 267 14 00, faks: 24 267 14 88, e-mail: kancelaria.plock@olpp.pl. Spółka powstała w 1997 r. w wyniku wydzielenia paliwowych baz magazynowych z Centrali Produktów Naftowych CPN S.A. 1 stycznia 1997 r. ze struktur CPN S.A. wydzielono Dyрекcję Baz Magazynowych Naftobazy, która 1 lipca 1997 r. została zarejestrowana jako spółka prawa handlowego pod nazwą CPN Dyрекcja Baz Magazynowych Naftobazy Sp. z o. o. Dwa lata później, 12 kwietnia 1999 r. nastąpiło przeniesienie udziałów z CPN S.A. do Nafty Polskiej S.A. We wrześniu 2006 r. spółka Naftobazy zmieniła nazwę na Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o. o., a jej siedzibą stał się Płock. Centrala Spółki OLPP mieści się w Warszawie, przy ul. T. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa, Tel.: 22 595 43 00, faks: 22 595 43 02, e-mail: kancelaria@olpp.pl

2. Osoba udzielająca informacji: Marek Kwiatkowski – Główny Specjalista ds. Prewencji, e-mail: Marek.Kwiatkowski@olpp.pl

3. Potwierdzenie, że zakład podlega regulacjom prawnym i przepisom administracyjnym ustanawiającym system przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym

Na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006, zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 30, poz. 208), po zastosowaniu zasady sumowania zgodnie z pkt. 2 załącznika do przedmiotowego rozporządzenia Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym spełnia kryteria zaliczające ją do zakładu dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Krajowe rozwiązania w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym, ustanowione w ustawie Prawo ochrony środowiska, potwierdzają wdrożenie do prawodawstwa polskiego wymagań zawartych m.in. w Dyrektywie Seveso II, będącej podstawą regulacji prawnych w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym. Tym samym, na prowadzącym zakład spoczywają obowiązki wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska, w szczególności:

- obowiązek ochrony środowiska przed awariami (art. 244 POŚ);
- zapewnienie, aby zakład był zaprojektowany, wykonany, prowadzony i likwidowany w sposób zapobiegający awariom przemysłowym i ograniczający ich skutki dla ludzi i środowiska (art. 249 POŚ);
- obowiązek zgłoszenia zakładu właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej oraz przekazania do wiadomości wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska (art. 250 POŚ);
- obowiązek sporządzenia programu zapobiegania awariom, w którym przedstawiony zostaje system bezpieczeństwa gwarantujący ochronę ludzi i środowiska, stanowiący element ogólnego systemu zarządzania zakładem (art. 251 POŚ),
- obowiązek opracowania i wdrożenia systemu bezpieczeństwa gwarantującego ochronę ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem (art. 252 POŚ),

- obowiązek opracowania raportu o bezpieczeństwie potwierdzającego, że zakład: jest przygotowany do stosowania programu zapobiegania awariom i do zwalczania awarii przemysłowych; spełnia warunki do wdrożenia systemu bezpieczeństwa; zostały przeanalizowane możliwości wystąpienia awarii przemysłowej i podjęto środki konieczne do zapobieżenia im; zostały zachowane zasady bezpieczeństwa oraz prawidłowego projektowania, wykonania i utrzymywania instalacji, w tym magazynów, urządzeń z wyłączeniem środków transportu i infrastruktury, związanej z działaniem mogącym powodować ryzyko wystąpienia awarii; opracowany został wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy oraz dostarczono informacje do opracowania zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych (art. 253 POŚ),
- obowiązek opracowania wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego w celu zapobiegania, zwalczania i ograniczania skutków awarii przemysłowej, zawierający w szczególności: zakładane działania służące ograniczeniu skutków awarii przemysłowej dla ludzi i środowiska; propozycje metod i środków służących ochronie ludzi i środowiska przed skutkami awarii przemysłowej; informację o występujących zagrożeniach, podjętych środkach zapobiegawczych i działaniach, które będą podjęte w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej; wskazanie sposobów usunięcia skutków awarii przemysłowej i przywrócenia środowiska do stanu poprzedniego, a w przypadku gdy nie jest to możliwe – określenie zabiegów, których celem jest rekultywacja; odniesienie do sposobów zapobiegania transgranicznym skutkom awarii przemysłowej (art. 260 POŚ),
- obowiązek dostarczenia komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wykazu zawierającego dane o rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładu, a także do corocznego aktualizowania wykazu, według stanu na dzień 31 grudnia, w terminie do końca stycznia roku następnego (art. 263 POŚ),

Zgodnie z intencją ustawodawcy wyżej wymienione obowiązki spoczywające na prowadzącym zakład zostały zrealizowane, zaś dokumentacja wynikająca z ustawy Prawo ochrony środowiska – przekazana Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w miesiącu marcu i lipcu 2011 r.

4. Charakter działalności prowadzonej w Bazie Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym

Przedmiotem działalności Bazy Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym jest:

- magazynowanie, składowanie i przechowywanie produktów pochodnych ropy naftowej, paliw płynnych, olejów smarowych i innych produktów petrochemicznych we własnych zbiornikach i magazynach,
- przeładunek lądowy paliw płynnych i produktów pochodnych ropy naftowej za pomocą urządzeń własnych,
- spedycja,
- usługi w zakresie konfekcjonowania produktów pochodnych ropy naftowej,
- składowanie rezerw państwowych paliw,
- składowanie zapasów obowiązkowych paliw ciekłych,
- usługi w zakresie uszlachetniania paliw (uszlachetnianie, barwienie, dodawanie komponentów).

5. Nazwy rodzajowe substancji niebezpiecznych występujących w Bazie Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym

W Bazie Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym znajdują się następujące substancje niebezpieczne:

- paliwo lotnicze do silników turbinowych;
- olej napędowy;
- olej opałowy lekki.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami paliwo lotnicze do silników turbinowych JET A-1 jest zaklasyfikowane jako produkt niebezpieczny ze względu na zagrożenia fizykochemiczne oraz dla zdrowia. Natomiast olej napędowy zgodnie z obowiązującymi przepisami zaklasyfikowany jest jako niebezpieczny ze względu na zagrożenie dla zdrowia i środowiska.

6. Informacje związane z charakterem zagrożenia poważną awarią z uwzględnieniem skutków dla ludzi i środowiska

Substancje znajdujące się w Bazie Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym stwarzają przede wszystkim zagrożenie pożarowe. Ich pary tworzą z powietrzem mieszaniny wybuchowe. W **bezpośrednim kontakcie** substancje te wykazują możliwe działanie rakotwórcze dla człowieka (rakotwórczy kat. 3) oraz ograniczone dowody działania rakotwórczego (R40). Są to produkty drażniące – działają drażniąco na skórę (R38). W przypadku pożaru należy unikać wdychania produktów spalania, gdyż mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia. Szkodliwe oddziaływanie substancji możliwe jest wyłącznie podczas bezpośredniego kontaktu z nimi. Oznacza to, iż ewentualne oddziaływanie nie dotyczy obszarów położonych poza Bazą Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym.

Zgodnie z przyjętą metodologią określania zagrożeń generowanych w Bazie Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym, szczegółowo opisaną w przekazanym do KW PSP i WIOŚ raporcie o bezpieczeństwie (tj. m.in.: procedury O09, O38 Zintegrowanego Systemu Zarządzania, analiza HAZOP, analiza zdarzeń historycznych na świecie w oparciu o dane FACTS, specjalistyczne oprogramowanie komputerowe) spośród najgroźniejszych scenariuszy awarii wyróżnia się:

- pożar zbiornika z paliwem JET;
- wyciek paliwa JET na tacę i wybuch chmury oparów;
- pożar powierzchniowy na stanowisku rozładunku cystern kolejowych;
- pożar powierzchniowy na stanowisku nalewczym;
- pożar powierzchniowy zbiornika nr 10 z olejem napędowym;
- wyciek paliwa z uszkodzonego rurociągu połączony z pożarem.

We wszystkich ww. scenariuszach strefa zagrożenia promieniowaniem cieplnym od pożaru powierzchniowego, dla wartości promieniowania na poziomie 4 kW/m^2 (wartość dla ludzi skutkuje bólem przy narażeniu dłuższym niż 20 sekund) – nie przekroczyła odległości 155 m. Oznacza to, że strefa niebezpiecznego oddziaływania możliwych do wystąpienia na terenie Bazy Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym awarii – **nie wykracza poza jej obszar**.

Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym jest zakładem bezpiecznym - wszystkie wartości ryzyka zredukowanego znajdują się w obszarze ryzyka akceptowalnego (co wykazane zostało w raporcie o bezpieczeństwie).

Prowadzący zakład dołożył wszelkich starań, aby zakład zaliczony do kategorii zakładów dużego ryzyka – tj. Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym, pomimo stosunkowo dużych ilości magazynowanych paliw (substancji niebezpiecznych, o ilości przekraczającej wartości progowe

dla ZDR) w jak najmniejszym stopniu wpływał na zagrożenia bezpieczeństwa właściwej miejscowo społeczności lokalnej. Przeprowadzona, gruntowna analiza zagrożeń możliwych do wystąpienia na terenie BP Nr 6 oraz rozwinięte, szczegółowe analizy zdarzeń reprezentatywnych (awarii) potwierdzają, że zakład – Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym nie stanowi zagrożenia dla mieszkańców okolic przedmiotowej Bazy Paliw (w tym miejscowości Skarżysko Kościelne). Scenariusze potencjalnych awarii, nawet w przypadku najgroźniejszych zdarzeń (Worst Case Scenario) swoim zasięgiem nie wykraczają poza obszar Bazy Paliw. Ponadto zastosowane rozwiązania techniczne, systemowe (m.in.: poprzez Zintegrowany System Zarządzania, porozumienia o wzajemnej współpracy z Zakładową Strażą Pożarną PERN „Przyjaźń” S.A. i inne) oraz systematycznie podnoszona świadomość zagrożeń – wśród pracowników zatrudnionych w BP Nr 6 w Skarżysku Kościelnym umożliwiła sprowadzenie ryzyka powstania poważnej awarii przemysłowej (ryzyko pierwotne) do poziomu powszechnie akceptowalnego.

Konkludując, opisane w raporcie o bezpieczeństwie najbliższe położone zabudowania (w tym osoby), obiekty użyteczności publicznej, inne zakłady przemysłowe, ośrodki edukacyjne (jednostki organizacyjne oświaty), ośrodki pomocy społecznej, zakłady opieki zdrowotnej oraz inne podmioty i instytucje służące społeczeństwu – nie mogą zostać dotknięte skutkami takich awarii, ponieważ zagrożenie nie przeniesie się poza teren Bazy Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym.

7. Sposoby ostrzegania i informowania ludności w przypadku wystąpienia poważnej awarii

W przypadku pożaru, wycieku lub innego zagrożenia w Bazie Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym uruchamiana jest syrena alarmowa (dźwięk ciągły trwający 3 minuty, dla odróżnienia od alarmu próbnego lub związanego z prowadzonymi ćwiczeniami, którego długość nie przekracza kilkunastu do kilkudziesięciu sekund). Do uruchomienia syreny alarmowej upoważniony jest każdy pracownik zatrudniony w przedmiotowej Bazie Paliw. Wraz z uruchomieniem syreny alarmowej podawany jest meldunek do najbliższej jednostki ochrony przeciwpożarowej – Państwowej Straży Pożarnej o zaistniałej sytuacji. Z uwagi na fakt, iż zagrożenia możliwe do wystąpienia w Bazie Paliw nie wychodzą poza jej obszar, dźwięk syreny alarmowej dotyczy wyłącznie służb znajdujących się w Bazie Paliw, jej pracowników oraz osób przebywających na terenie Bazy. Ewentualną decyzję o ewakuacji okolicznych mieszkańców podejmuje Kierownik Akcji Ratowniczej z ramienia Państwowej Straży Pożarnej. W przypadku każdego alarmu należy bezwzględnie podporządkować się służbom porządkowym, w szczególności Kierownikowi Działania Ratowniczych z ramienia Państwowej Straży Pożarnej oraz Policji.

Jeśli zajdzie taka potrzeba informacje dla społeczeństwa podane zostaną w komunikatach Policji lub Państwowej Straży Pożarnej (zgodnie z kompetencjami dopuszcza się również podawanie informacji za pośrednictwem ośrodków przekazu medialnego - mass mediów).

Spośród dostępnych w Bazie Paliw Nr 6 metod alarmowania wyróżnia się: syreny alarmowe, wewnętrzny system łączności telefonicznej, łączność ze stanowiskiem kierowania PSP, łączność za pośrednictwem telefonii komórkowej (wyłącznie z wyznaczonych miejsc) oraz łączność radiową.

8. Sposób postępowania ludności zamieszkującej lub przebywającej w bezpośrednim sąsiedztwie Bazy Paliw w przypadku wystąpienia poważnej awarii

W przypadku ogłoszenia alarmu o pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu na terenie Bazy Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym oczekuje się współpracy pomiędzy społecznością lokalną, zamieszkującą tereny wokół Bazy Paliw o organami uprawnionymi do kierowania akcją ratowniczo-gaśniczą (jednostkami organizacyjnymi ochrony przeciwpożarowej oraz policją).

W przypadku intensywnego zadymienia należy:

- unikać kontaktu z produktami rozkładu termicznego;
- nie utrudniać dojazdu ekipom ratowniczym do Bazy Paliw;
- nie wchodzić w obszar wysokiego zadymienia;
- zamknąć i uszczelnić okna oraz otwory, którymi dym mógłby wniknąć do mieszkań i pomieszczeń;
- zachować spokój i oddalić się od miejsca zadymienia w kierunku prostopadłym do kierunku wiatru;
- stosować się do poleceń prowadzących działania ratowniczo-gaśnicze i porządkowe.

9. Potwierdzenie, że prowadzący zakład podjął odpowiednie działania w zakresie przygotowania zakładu do współpracy ze służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i reagowania na wypadek zagrożeń

Produkcja, przetwarzanie, transport lub magazynowanie niebezpiecznych (łatwopalnych, wybuchowych, toksycznych, niebezpiecznych dla środowiska) substancji chemicznych w dużych ilościach stwarza potencjalne zagrożenie związane z ich uwolnieniem do otoczenia w sposób niekontrolowany. Zdarzenia takie można przewidzieć teoretycznie, oszacować prawdopodobieństwo ich zajścia, ale nie można ściśle określić miejsca i czasu ich wystąpienia, jak również dokładnie oznaczyć zasięgu oddziaływania i skali ryzyka dla ludzi i środowiska. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008 roku Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) sytuację taką określa się mianem poważnej awarii i rozumie się przez nią zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Artykuł 249 cytowanej ustawy nakłada na prowadzącego zakład, stwarzający możliwość wystąpienia poważnej awarii - obowiązek zapewnienia, aby zakład ten był zaprojektowany, wykonany, prowadzony i likwidowany w sposób zapobiegający awariom przemysłowym i ograniczający ich skutki dla ludzi oraz środowiska.

Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym, ze względu na ilości substancji niebezpiecznych (palnych i wybuchowych) magazynowanych na jej terenie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r., w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2002 r., Nr 58, poz. 535, zm. Dz. U. z 2006 r., Nr 30, poz. 208) została zaklasyfikowana do zakładów o dużym ryzyku. Tym samym prowadzący zakład, w myśl ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązany, jest m.in. do podjęcia odpowiednich przygotowań w zakładzie, w tym również w porozumieniu ze służbami ratowniczymi, które cyklicznie kontrolują takie zakłady, w celu zapobiegania powstawaniu awarii, zaś w przypadku ich wystąpienia – opanowania zdarzenia oraz zminimalizowania jej skutków.

Zgodnie z wymaganiami art. 260 ustawy POŚ Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym wchodząca w skład ZBP Nr I „OLPP” Spółka z o.o. opracowała wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy. Założenia tego planu oraz możliwości podjęcia działań ratowniczych i zabezpieczających są weryfikowane podczas ćwiczeń sprawdzających i zgrywających współpracę służb odpowiedzialnych za reagowanie na wypadek awarii. Stosownie do wymagań zawartych w art. 261 ustawy POŚ, analiza oraz ćwiczenia związane z realizacją wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego odbywają się z częstotliwością nie rzadziej niż co 3 lata. Ostatnie takie ćwiczenia miały miejsce w miesiącu czerwcu 2011 r.

10. Odniesienie do zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego przygotowanego

Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym wchodząca w skład ZBP Nr I „OLPP” Spółka z o.o. przekazała Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach informacje niezbędne do opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego zgodnie z wymaganiami Artykułu 261 ustawy POŚ. Informacje niezbędne do przygotowania zewnętrznego planu zawarte zostały w zgłoszeniu zakładu, programie zapobiegania awariom oraz wewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym. Natomiast z uwagi na znaczne odległości wymienionych w artykule: obiektów, podmiotów i instytucji od terenu Bazy Paliw – ewentualne awarie na terenie Bazy Paliw nie stanowią dla nich zagrożenia, toteż nie mogą zostać dotknięte skutkami takich awarii. Opracowanie zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego, leży po stronie gestii Komendy Wojewódzkiej PSP (art. 265 POŚ), przy czym, Komendant Wojewódzki PSP ma prawo odstąpić od jego przygotowania, jeśli z informacji dostarczonych przez prowadzącego zakład wynika, w sposób niebudzący wątpliwości, że nie występuje ryzyko rozprzestrzeniania się skutków awarii poza zakład (art. 266 POŚ).

11. Szczegółowe informacje dotyczące miejsca uzyskania dodatkowych informacji związanych z Bazą Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym, z zastrzeżeniem wymogów dotyczących poufnych informacji ustalonych w przepisach krajowych

Dodatkowe informacje dotyczące Bazy Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym, w zakresie nieobjętym tajemnicą handlową i/lub tajemnicą przedsiębiorstwa można uzyskać kierując pisemny wniosek na adres:

Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o.

Biuro Kontroli i Bezpieczeństwa

Ul. T. Chałubińskiego 8

00-613 Warszawa

Informacje związane z: rejestrem substancji niebezpiecznych; zatwierdzonymi raportami o bezpieczeństwie lub ich zmianami; przyjętymi zewnętrznymi planami operacyjno-ratowniczymi oraz instrukcjami o postępowaniu mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii - podawane są również przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (na mocy art. 267 POŚ).